

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 9 november 2023
(OR. en)

15270/23

POLCOM 265
COMER 135
UD 251
COHOM 216

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	8 november 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2023) 689 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET om exporttillstånd 2022 enligt förordningen om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

För delegationerna bifogas dokument – COM(2023) 689 final.

Bilaga: COM(2023) 689 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 8.11.2023
COM(2023) 689 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om exporttillstånd 2022 enligt förordningen om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

1. Inledning

Målet med förordning (EU) 2019/125 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning¹ (förordningen) är att förhindra å ena sidan dödsstraff, å andra sidan tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning i tredjeländer. I bestämmelserna görs åtskillnad mellan

- varor som till sin natur är kränkande och inte bör handlas med alls (bilaga II) och
- varor som kan ha legitima användningsområden, såsom utrustning för brottsbekämpning (bilaga III) eller varor för terapeutiska användningsområden (bilaga IV).

Handeln med de varor som anges i bilagorna III och IV är föremål för vissa restriktioner.

I artikel 26.3 i förordningen anges att medlemsstaterna ska sammanställa en offentlig årlig verksamhetsrapport. Rapporten ska innehålla information om antalet ansökningar som mottagits, om de varor och länder som berörs och om de beslut som har fattats beträffande dessa ansökningar. I artikel 26.4 anges att kommissionen ska utarbeta en årlig rapport bestående av de årliga verksamhetsrapporter som offentliggjorts av medlemsstaterna. Den årliga rapporten ska offentliggöras.

Denna kommissionsrapport innehåller information om medlemsstaternas utfärdande av tillstånd för export år 2022 av varor² som kan användas till tortyr eller dödsstraff.

Alla medlemsstater har rapporterat om antalet exporttillstånd som beviljats eller vägrats enligt artiklarna 11.1 och 16.1 i förordningen samt om varorna och bestämmelseränderna i fråga. I vissa fall har de berörda myndigheterna i medlemsstaterna också rapporterat antalen eller mängderna av de varor som godkänts för export och vilken kategori slutanvändare som varorna levererades till.

Tillstånd enligt förordning (EU) 2019/125

Enligt artiklarna 11.1 och 16.1 i förordningen krävs ett exporttillstånd³ av de varor som anges i bilaga III respektive bilaga IV.

I bilaga III förtecknas vissa varor som kan användas i samband med tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Varorna i bilaga III faller under följande rubriker: varor avsedda att begränsa människors rörelsefrihet, vapen och utrustning avsedd för upploppskontroll eller självförsvar, och vapen och utrustning för spridning av oskadliggörande eller irriterande ämnen vid upploppskontroll eller självförsvar samt besläktade

¹ EUT L 30, 31.1.2019, s. 1.

² Rapporten innehåller inte någon information om exportörernas användning av unionens generella exporttillstånd i enlighet med bilaga V till förordningen, för export av de varor som anges i bilaga IV.

³ I artikel 2 d i förordningen definieras export som ”utförsel av varor från unionens tullområde, däribland utförsel av varor som kräver tulldeklaration och utförsel av varor efter förvaring i frizon i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013”.

ämnen.

I bilaga IV förtecknas vissa kemikalier som kan användas i dödliga injektioner.

Med undantag av de fall där det generella exporttillstånd som fastställs i bilaga V används för export av varor som anges i bilaga IV måste exporttillståndet erhållas från de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten, enligt förteckningen i bilaga I till förordningen.

Export till de bestämmelseorter/bestämmelseländer som omfattas av unionens generella exporttillstånd kan vanligtvis äga rum utan att ett individuellt eller globalt tillstånd måste beviljas av en medlemsstat. Man har hittills valt att inkludera ett tredjeland i bilaga V om det har ratificerat ett relevant internationellt avtal med ett löfte om att avskaffa dödsstraffet för alla typer av brott. För länder som inte är medlemmar i Europarådet innebär detta att landet i fråga måste ha ratificerat det andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter utan reservation.

Om det finns skäligen misstankar vad gäller exportörens förmåga att uppfylla villkoren för tillståndet eller lagstiftningen om exportkontroll får de behöriga myndigheterna emellertid förbjuda exportören att använda unionens generella exporttillstånd.

I artikel 20.2 i förordning (EU) 2019/125 föreskrivs att ett tillstånd för export som beviljats av en medlemsstat kan vara ett individuellt tillstånd (ett tillstånd för export till en slutanvändare eller mottagare i ett tredjeland) eller ett globalt tillstånd (ett tillstånd för export till en eller flera angivna slutanvändare eller distributörer i ett eller flera angivna tredjeländer)⁴.

Artiklarna 3, 4 och 5 i förordningen förbjuder export, import respektive transitering av de varor som anges i bilaga II. Behöriga myndigheter kan bevilja ett undantag från förbudet, men bara om det påvisas att de berörda varorna endast kommer att visas upp offentligt i ett museum (antingen i ett tredjeland eller, i enlighet med artikel 4, i en medlemsstat) med hänsyn till deras historiska betydelse.

2. Tillstånd som beviljats eller vägrats

År 2022 uppgick det totala antalet rapporterade tillstånd till 246, och 10 medlemsstater rapporterade att de hade beviljat tillstånd. Resterande medlemsstater informerade kommissionen om att de inte hade tagit emot någon ansökan om tillstånd enligt förordningen, vilket tyder på begränsad verksamhet på området. Liksom i tidigare rapporter ger uppgifterna inte någon kritisk massa som kan ligga till grund för välgrundade slutsatser.

⁴I artikel 2 p finns en uttömmande definition av ”individuellt tillstånd”, och i artikel 2 q finns en uttömmande definition av ”globalt tillstånd”.

Eftersom de definitioner av individuellt tillstånd och globalt tillstånd som anges i artikel 2 i förordningen inte omfattar någon kvantitativ del ger en uppgift om hur många tillstånd som har beviljats inte någon indikation på antalet eller mängden varor som omfattas av dessa tillstånd. I den information som medlemsstaterna har lämnat till kommissionen görs i de flesta fall inte heller någon åtskillnad mellan individuella tillstånd och globala tillstånd.

Medlemsstaterna rapporterade att de hade vägrat 9 ansökningar om exporttillstånd 2022. De rapporterade fallen av avslag gällde varor som beskrivs i bilaga III kod 3.1⁵ och som var avsedda för export till Belarus, Brasilien, Filippinerna, Indien, Israel, Kina och Sydafrika, medan de varor som beskrivs i bilaga III kod 2.2⁶ var avsedda för export till Algeriet. Ytterligare en transaktion som nekades rörande de varor som beskrivs i bilaga IV, kod 1.1⁷, var avsedd för export till Indonesien.

Artiklarna 3, 4 och 5 i förordningen förbjuder export, import respektive transitering av de varor som anges i bilaga II. Behöriga nationella myndigheter kan enligt förordningen bevilja ett undantag från förbudet, men bara om det påvisas att de berörda varorna endast kommer att visas upp offentligt i ett museum (antingen i ett tredjeland eller, i enlighet med artikel 4, i en medlemsstat) med hänsyn till deras historiska betydelse. De behöriga myndigheterna rapporterade att de inte hade beviljat några sådana undantag 2022.

I *bilaga 1* till denna rapport finns uppgifter om antalet exporttillstånd som beviljats av de nationella behöriga myndigheterna år 2022, per varukategori (bilaga III och bilaga IV till förordningen). Export inom ramen för unionens generella exporttillstånd (bilaga V) ingår inte i uppgifterna om antalet beviljade tillstånd.

I *bilaga 2* finns uppgifter om antalet avslag per varukategori (bilagorna III och IV).

I *bilaga 3* finns uppgifter om antalet ansökningar som godkänts och vägrats under perioden 2017–2022.

I *bilaga 4* finns uppgifter om antalet rapporterade exporttillstånd som utfärdats av medlemsstaterna vad gäller varor som anges i bilaga III.

I *bilaga 5* finns uppgifter om rapporterade bestämmelseorter/bestämmelseländer för den export som godkänts och vägrats för varor som förtecknas i bilaga III.

I *bilaga 6* sammanfattas den information som lämnats till kommissionen om rapporterad slutanvändning av godkänd export vad gäller varor som förtecknas i bilaga III.

I *bilaga 7* finns en översikt över de varor som förtecknas i bilaga III och som är godkända för export och deras bestämmelseorter/bestämmelseländer.

I *bilaga 8* finns uppgifter om antalet rapporterade exporttillstånd som utfärdats av medlemsstaterna vad gäller varor som anges i bilaga IV.

⁵Bärbara vapen och bärbar utrustning för att utdela eller sprida en dos av ett oskadliggörande eller irriterande kemiskt ämne.

⁶Elektriska batonger.

⁷ Kort- och medellångverkande barbituratbaserade anestetika

I *bilaga 9* finns uppgifter om rapporterade bestämmelseorter/bestämmelseländer för den export som godkänts och vägrats för varor som förtecknas i bilaga IV.

I *bilaga 10* sammanfattas den information som lämnats till kommissionen om rapporterad slutanvändning av godkänd export vad gäller varor som förtecknas i bilaga IV.

I *bilaga 11* finns en översikt över de varor som förtecknas i bilaga IV och som är godkända för export och deras bestämmelseorter/bestämmelseländer.